

## **Ελλάδα και Ευρωπαϊκή Ένωση 20ος, 21ος αιώνας: Οι επιπτώσεις της κοινωνικής αλλαγής στις στάσεις και στους θεσμούς (με έμφαση στον θεσμό της εκπαίδευσης).**

### **Περίληψη:**

Σκοπός της διδακτορικής διατριβής είναι η μελέτη της ραγδαίας κοινωνικής αλλαγής, η οποία χαρακτηρίζει τον Δυτικό κόσμο από τις αρχές του 21ου αιώνα. Παρουσιάζονται συνιστώσες της κοινωνικής αλλαγής που συνδέονται με τη μεγάλη οικονομική κρίση στο ελληνικό κράτος (2009-2018). Διερευνάται αν αλλάζουν καθοριστικά οι στάσεις εκπαιδευτικών και γονέων απέναντι στους θεσμούς της εκπαίδευσης, της οικογένειας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) από το 2009 έως το 2016. Η έρευνα πραγματοποιήθηκε το 2016 στην περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, και ο πληθυσμός ήταν εκπαιδευτικοί και γονείς με παιδιά σχολικής ηλικίας. Επιλέχθηκαν 122 σχολεία πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. 934 εκπαιδευτικοί και οι γονείς απάντησαν σε δομημένο ερωτηματολόγιο ανοικτού και κλειστού τύπου. Σύμφωνα με τα συμπεράσματα της έρευνας, η οικονομική κρίση έχει άμεσες επιπτώσεις στους θεσμούς της εκπαίδευσης και της οικογένειας. Σημειώνονται αρνητικές μεταβολές στις απόψεις των συμμετεχόντων για τις σχέσεις Ελλάδας και ΕΕ, το ευρώ, και την ευρωπαϊκή ταυτότητα. Παρόλα αυτά, η πλειοψηφία τάσσεται υπέρ του κοινού μέλλοντος Ελλάδας-ΕΕ. Παρατηρούνται μεταβολές στη λειτουργία των σχολικών μονάδων και στο εκπαιδευτικό έργο. Η κρίση επηρεάζει αρνητικά τη σχολική επίδοση και τη συμπεριφορά των μαθητών. Έχει μειωθεί το βιοτικό επίπεδο και έχουν αυξηθεί οι περιπτώσεις υποσιτισμού μαθητών. Ως απάντηση στην κρίση, οι σχολικές μονάδες αναπτύσσουν συστήματα κοινωνικής υποστήριξης και νέες δεξιότητες. Σημειώνεται πτώση του βιοτικού επιπέδου της ελληνικής οικογένειας. Σε ατομικό και οικογενειακό επίπεδο μειώνονται έξοδα, ποικίλες δραστηριότητες, ψυχαγωγία και ταξίδια. Η οικογένεια περιορίζει τον καταναλωτικό τρόπο ζωής και εστιάζει στις παραδοσιακές αξίες του ελληνικού πολιτισμού. Σε κοινοτικό επίπεδο αυξάνεται ο εθελοντισμός και η κοινωνική προσφορά.